

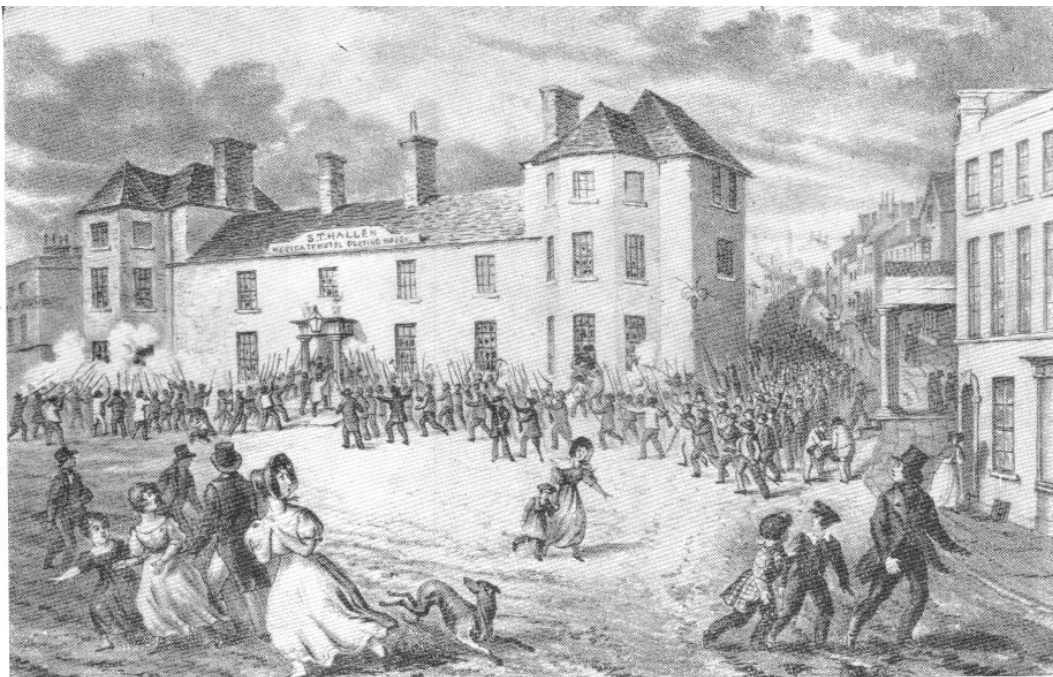
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Τομέας Πολιτικής Οικονομίας

Νίκος Θεοχαράκης

Ιστορία Οικονομικών Θεωριών

*Ηλεκτρονικές οδοί σε πρωτότυπα κείμενα
στην Ιστορία της Οικονομικής Σκέψης*

Κλασική πολιτική οικονομία, Μαρξ και νεοκλασικοί

Last Rising: The Newport Insurrection by David J V Jones 1838.
British Chartists attack the Westgate Hotel

- Για μια καλή συλλογή κειμένων στην Ιστορία της Οικονομικής Σκέψης βλ.: S.G. Medema & W.J. Samuels (eds.), [*The History of Economic Thought: A Reader*](#), Routledge, 2003.
- Για μεταφράσεις πρωτοτύπων κειμένων στα ελληνικά βλ. *Η εξέλιξη της οικονομικής σκέψης από τους αρχαίους Έλληνες στους κλασικούς: Επιλογές από κείμενα / επιλογή - μετάφραση - σχόλια* Ρ. Δ. Θεοχάρη, Αθήνα : Παπαζήσης 1985

Κλασική πολιτική οικονομία

Adam Smith (1723–1790)

Ο Adam Smith δημοσίευσε το *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations* in 1776 [London: W. Strahan & T. Cadell]. Επόμενες εκδόσεις αναθεωρημένες από τον Smith δημοσιεύθηκαν το 1778, 1784, 1786, και 1789. Ο Edwin Cannan επιμελήθηκε το 1904 [London: Methuen] με μία Εισαγωγή (Introduction) και σχόλια την έκδοση αναφοράς του Πλούτου των Εθνών σε δύο τόμους. Η έκδοση του Cannan είναι ηλεκτρονικά διαθέσιμη από την *Library of Economics and Liberty*. Σήμερα η έκδοση αναφοράς είναι η Glasgow edition, με επιμέλεια των R.H. Campbell, A.S. Skinner και W.B. Todd [Oxford: Clarendon, 1976] στην γενική σειρά *The Glasgow Edition of the Works and Correspondence of Adam Smith*. Επανεκδόθηκε από Liberty Press το 1981 [Indianapolis, Indiana]. Η έκδοση αυτή –καθώς και οι άλλοι τόμοι της σειράς – είναι ηλεκτρονικά διαθέσιμη σε μορφή PDF και html από την The Online Library of Liberty. Κάντε κλικ εδώ για την έκδοση αυτή.

Από τον *Πλούτο των Εθνών* διαβάστε ειδικότερα:

- Την περιγραφή για τον καταμερισμό της εργασίας: Book I, Chapters I, II, & III
- Το κεφάλαιο για την αξία (Book I, Chapter V).
- Την περιγραφή του για την διαφορά μεταξύ μερκαντιστών και φυσιοκρατών (Book IV, Chapter IX)
- Το περιβόητο κείμενο για το αόρατο χέρι Book IV, Chapter II.

Σχετικά με το αόρατο χέρι δείτε επίσης

- *The Theory of Moral Sentiments*, Part IV, Chapter I.
- *The History of Astronomy*, Section III
- *The Theory of Moral Sentiments* [Η θεωρία των ηθικών συναισθημάτων] εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1759. Η έκδοση του A. Millar, [London, 1790] είναι ηλεκτρονικά διαθέσιμη από την *Library of Economics and Liberty*. Η Glasgow edition της *The Theory of Moral Sentiments* με επιμέλεια των D.D. Raphael και A.L. Macfie είναι διαθέσιμη από την The Online Library of Liberty. Διαβάστε το Part I, Section I για την έννοια της “sympathy”.

- Από τις *Lectures On Jurisprudence*, [Διαλέξεις στην Φιλοσοφία του Δικαίου] με επιμέλεια των R.. L. Meek, D. D. Raphael και P. G. Stein, [τόμος. V της Glasgow Edition διαβάστε την *Lecture on Tuesday. April. 5th. 1763*
- Διαβάστε τον Jacob Viner για τον Smith και το laissez-faire *Journal of Political Economy*, 1927.

Για ηλεκτρονικές διευθύνσεις για τον Adam Smith κάντε κλικ [εδώ](#) [από το διδακτορικό μας πρόγραμμα].

David Ricardo (1772–1823)

The Works and Correspondence of David Ricardo, edited by Piero Sraffa with the collaboration of M. H. Dobb, Cambridge: Cambridge University Press, for the Royal Economic Society, 1951-73, 11 τόμοι διαθέσιμοι από την [The Online Library of Liberty](#). Κάντε κλικ [εδώ για τους 11 τόμους](#).

Διαβάστε ειδικότερα

- Την εισαγωγή του Piero Sraffa's [[Introduction](#)] στο *Principles of Political Economy and Taxation*
- Το *Essay on Profits* (1815) στον Sraffa τόμος IV, σσ. 2-41 [Η θεωρία της διαφορικής προσόδου (Differential Rent) αναπτύχθηκε για πρώτη φορά το 1777 από τον Dr. James Anderson. Το 1815 έχουμε επίσης την ίδια θεωρία από τους Malthus, West και Torrens.
- *On the Principles of Political Economy and Taxation*, 1817. Διαβάστε το Chapter I, On Value στην έκδοση του Sraffa. Δείτε επίσης την έννοια του συγκριτικού πλεονεκτήματος (comparative advantage) στο κεφάλαιο για το εξωτερικό εμπόριο (On Foreign Trade) και το κεφάλαιο για τις μηχανές (On Machinery).

Thomas Robert Malthus (1766–1834)

- *An Essay on the Principle of Population*, 1η έκδοση 1798
- *An Essay on the Principle of Population*, 6η έκδοση 1826
- *Principles of Political Economy Considered with a View to their Practical Application*, 1820, London: John Murray [1821 American edition] Second edition: 1836, London: William Pickering

Σε σχέση με τον Malthus διαβάστε τους

Condorcet (1743–1794)

- *Outlines of an historical view of the progress of the human mind*, London: Johnson 1795
- *Esquisse d'un tableau historique des progrès de l'esprit humain* Πρωτότυπη γαλλική έκδοση (Paris : Agasse, L'An III. de la République [1794]).

William Godwin (1756–1836)

- *An Enquiry Concerning Political Justice, and its Influence on General Virtue and Happiness* (London: G.G.J. and J. Robinson, 1793)

Άλλοι κλασικοί συγγραφείς

Jeremy Bentham (1748–1832)

- *The Works of Jeremy Bentham*, published under the Superintendence of his Executor, John Bowring (Edinburgh: William Tait, 1838-1843).
<http://oll.libertyfund.org/title/1920>

Jean Baptiste Say (1767–1832)

- *A Treatise on Political Economy; or the Production, Distribution, and Consumption of Wealth*, ed. Clement C. Biddle, trans. C. R. Prinsep from the 4th ed. of the French, (Philadelphia: Lippincott, Grambo & Co., 1855. 4th-5th ed.).
- *Traité d'économie politique* (Paris: Rapilly, 1826.5η έκδοση) Vol. 1, Vol. 2, Vol. 3 [1η έκδοση 1803]

James Mill (1773–1836)

- *Elements of Political Economy*, 3rd edition revised and corrected (London: Henry G. Bohn, 1844). (1st edition 1820)

John Stuart Mill (1806–1873)

- *Collected Works of John Stuart Mill*, ed. J.M. Robson (Toronto: University of Toronto Press, London: Routledge and Kegan Paul, 1963-1991), 33 vols.
<http://oll.libertyfund.org/title/165> Διαβάστε ιδιαίτερα τα
- *The Principles of Political Economy with Some of Their Applications to Social Philosophy* (1848) Part I Part II
- *On Liberty* 1859
- *Utilitarianism* 1861

Nassau William Senior (1790–1864)

- *An outline of the science of political economy* (London: W. Clowes & Sons, 1836)
- *Four Introductory Lectures on Political Economy* (London: Longman, Brown, Green, and Longmans, 1852).

Karl Marx (1818-1883) και Friedrich Engels (1820-1895)

Ο δικτυακός τόπος για τον μαρξισμό είναι με διαφορά ο www.marxists.org

Έργα των Marx και Engels, σε χρονολογική σειρά (αγγλικά) Γερμανικά Ελληνικά

Διαβάστε

- Αγγλικά *The Communist Manifesto* Ελληνικά *Το Μανιφέστο του Κομμουνιστικού Κόμματος*
- Abstract from the Preface of *A Contribution to the Critique of Political Economy*, 1859
- *The Method of Political Economy* από το *A Contribution to the Critique of Political Economy*
- *Grundrisse* κεφάλαιο 1 [Για την πλήρη μετάφραση στα αγγλικά κάντε κλικ [εδώ](#). [Η ελληνική μετάφραση των *Grundrisse* από τον Διονύση Διβάρη είναι όντως εξαιρετική]][εκδ. Στοχαστής]
- Από τα *Grundrisse* διαβάστε το *Pre-Capitalist Economic Formations*,

Capital: A Critique of Political Economy

Vol. I [First English edition of 1887, translated by Samuel Moore and Edward Aveling, edited by Friedrich Engels] [Other copy, *Library of Economics and Liberty*]

Vol. II [Progress Publishers, Moscow 1956, translated by I. Lasker, from the revised edition of 1893] [Other version, from *The Library of Economics and Liberty*, edited by Engels, translated by Ernest Untermann,].

Vol. III [Institute of Marxism-Leninism, USSR, 1959] [Other version, from *The Library of Economics and Liberty*, edited by Engels, translated by Ernest Untermann]

Ελληνικά **Το Κεφάλαιο** : Τόμος 1ος , Τόμος 2ος , Τόμος 3ος

Για τις κρίσεις και την κατάρρευση του καπιταλισμού

- Rosa Luxemburg, *The Accumulation of Capital*, 1913 [1951 English translation with Joan Robinson's introduction in [PDF](#)]
- Anton Pannekoek, *The theory of the collapse of capitalism*, 1934 (other copy)

Αλλοτρίωση

Karl Marx,

- “Comments on James Mill *Éléments d'économie politique*”, 1844
- *Economic & Philosophical Manuscripts of 1844*
- Ernest Mandel, “The Marxist theory of alienation”, *International Socialist Review*, 1970
- Istvan Mészáros *Marx's Theory of Alienation* 1970, Merlin Press

Το πρόβλημα του μετασχηματισμού εργασιακών αξιών σε τιμές παραγωγής (Transformation Problem)

- Karl Marx, *Capital: A Critique of Political Economy, Vol. III. The Process of Capitalist Production as a Whole*, Part II, Chapter IX, “Formation of a General Rate of Profit (Average Rate of Profit) and Transformation of the Values of Commodities into Prices of Production.”
- Friedrich Engels, Supplement to Volume III of *Das Kapital*
- Eugen von Böhm-Bawerk (1851-1914), *Karl Marx and the Close of His System*, 1896
- Rudolf Hilferding (1877-1941), *Böhm-Bawerk's Criticism of Marx*, 1904?
- *Karl Marx and the Close of his System, by Eugen von Böhm-Bawerk & Böhm-Bawerk's Criticism of Marx by Rudolf Hilferding, Together with an Appendix consisting of an Article by Ladislaus von Bortkiewicz on the Transformation of Values into Prices of Production in the Marxian System, Edited with an introduction by Paul M. Sweezy*, Augustus M. Kelley, New York 1949 [pdf from mises.org]

Για τις θέσεις των μαρξιστών πάνω στη νεοκλασική θεωρία.

- “‘Marginal Utility’ and neo-classical Economics” in *Beyond Capital*, by Istvan Mészáros, Merlin Press, 1995.
- “The marginalist theory of value and neo-classical political economy” in *Marxist Economic Theory* by Ernest Mandel, 1962

Για τον ιστορικό υλισμό

- Selected writings by Marx and Engels
- Benedetto Croce, *Historical Materialism and the Economics of Karl Marx*, 1907 (tr. 1914).
- Mehring, Plekhanov, Labriola, et al. & Writings on Pre-capitalist Societies

Για την μαρξιστική θεωρία της αξίας

- Isaak Illich Rubin, *Essays on Marx's Theory of Value*, 1928

Οριακή επανάσταση και νεοκλασικά οικονομικά

Antoine Augustin Cournot (1801–1877)

- *Recherches sur les principes mathématiques de la théorie des richesses*, Paris: Hachette.
- *Researches into the mathematical principles of the theory of wealth.* Translated by Nathaniel T. Bacon, with a bibliography of mathematical economics by Irving Fisher, New York: Macmillan, 1897.

Hermann Heinrich Gossen (1810–1858)

- *Entwicklung der Gesetze des menschlichen Verkehrs und der daraus fließenden Regeln für menschliches Handeln* (1854). Αγγλική μετάφραση υπό Rudolph Blitz με εισαγωγικό δοκίμιο του Nicholas Georgescu-Roegen ως *The Laws of Human Relations and the Rules of Human Action Derived Therefrom* (1983) MIT Press.

William Stanley Jevons (1835–1882)

- *The Theory of Political Economy*, London: Macmillan and Co., 1888 [1η έκδοση 1871] [*Library of Economics and Liberty*] Κατεβάστε σε [PDF](#) [Augustus Kelley Reprint 1965] την 5η έκδοση του 1957 από το www.mises.org
- Άλλα έργα του Jevons
  - *Elementary Lessons in Logic* 1888
  - *Money and the Mechanism of Exchange* 1896
  - *The Coal Question* 1865 (2η έκδοση 1866)
  - *The State in relation to Labour* (3η έκδοση 1894)

Carl Menger (1840–1921)

- *Principles of Economics*, 1871 [Αγγλική έκδοση του 1950 διαθέσιμη από το [von Mises Institute](#)] Facsimile της 1ης γερμανικής έκδοσης του *Grundsätze der Volkswirtschaftslehre* από [The Online Library of Liberty](#).
- Άλλα έργα του Menger
  - *Grundzüge einer Klassifikation der Wirtschaftswissenschaften* (1889)
  - *Die Irrthümer des Historismus in der deutschen Nationalökonomie* (1884)
  - *Zur Kritik der Politischen Oekonomie* (1887)
  - *Zur Theorie des Kapitals* (1888)
  - *Untersuchungen über die Methode der Sozialwissenschaften, und der politischen Oekonomie insbesondere* (1883) Αγγλικά ως *Investigations Into the Method of the Social Sciences* (1985)
  - “*On the Origins of Money*”, *Economic Journal* 2 (1892): 239–55
  -

Léon Walras (1834–1910)

- *Éléments d'économie politique pure; ou, Théorie de la richesse sociale* 1874
- *Éléments d'économie politique pure, ou théorie de la richesse sociale*, (« Edition définitive » 1926 ηλεκτρονικά διαθέσιμη από <http://gallica.bnf.fr>)
- Η αγγλική μετάφραση είναι του W. Jaffé ως *Elements of Pure Economics, or the theory of social wealth* 1954]. Δεν υπάρχει ελεύθερα διαθέσιμη [Για μια περιορισμένη διαθεσιμότητα κάντε κλικ [εδώ](#)]. Βλ. την βιβλιοκριτική των [Edgeworth & Bortkiewicz](#) (γαλλικά και η [απάντηση του Edgeworth](#)) και την κριτική του [Bertrand](#) (γαλλικά μαζί με την διάσημη κριτική του στον Cournot)
- Άλλα έργα του Walras
  - *Études d'économie sociale : (Théorie de la répartition de la richesse sociale)* 1896
  - *Études d'économie politique appliquée : (théorie de la production de la richesse sociale)* 1898

Alfred Marshall (1842–1924)

- Alfred Marshall & Mary Paley Marshall, *The Economics of Industry*, 1888, London: Macmillan
- *Principles of Economics*, 8th edition 1920 London: Macmillan [1st 1890] [*Library of Economics and Liberty*]

Francis Ysidro Edgeworth (1845–1926)

- Mathematical Psychics, 1881
- Papers Relating to Political Economy, 3 volumes, 1925

Vilfredo Pareto (1848–1923)

- “The New Theories of Economics”, *Journal of Political Economy* 5: 485–502 (1897)
- Manuel d'économie politique [traduit ... par Alfred Bonnet (revue par l'auteur)] Paris : V. Giard et E. Brière, 1909
- Manuale di economia politica con una introduzione alla scienza sociale, Milano : Società Editrice Libreria, 1919

John Bates Clark (1847-1938)

- The Distribution of Wealth: A Theory of Wages, Interest and Profits 1899

Irving Fisher (1867–1947)

- The Purchasing Power of Money, its Determination and Relation to Credit, Interest and Crises 1911
- The Theory of Interest, as determined by Impatience to Spend Income and Opportunity to Invest it 1930

Knut Wicksell (1851–1926)

- “The Influence of the Rate of Interest on Prices” 1907
- Vorlesungen über Nationalökonomie auf Grundlage des Marginalprinzipes. Vol. 1 Theoretischer Teil 1913 Αγγλικά Lectures on Political Economy - Volume I: General Theory
- Vorlesungen über Nationalökonomie auf Grundlage des Marginalprinzipes. Vol. 2 Theoretischer Teil. Geld und Kredit 1922 Αγγλικά Lectures on Political Economy - Volume II: Money
- Interest and Prices 1936
- Value, Capital, and Rent (1954) [Über Wert, Kapital und Rente nach den neueren nationalökonomischen Theorien 1893]

Philip H. Wicksteed (1844 – 1927)

- The Alphabet of Economic Science 1888
- An Essay on the Co-ordination of the Laws of Distribution 1894
- The Commonsense of Political Economy, including a Study of the Human Basis of Economic Law 1910

Eugen von Böhm-Bawerk (1851 – 1914)

- Capital and Interest: A Critical History of Economic Theory 1884 [Kapital und Kapitalzins] Γερμανική έκδοση 1921 τόμος 1.
- The Positive Theory of Capital 1889
- Karl Marx and the Close of His System 1898
- “The Ultimate Standard of Value”, *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 5, (1894-95), 149-208